

Blivande agrolog Ida Qvarnström utför sitt examensarbete om fånggrödor med utgångspunkt i fältförsöket (Bild 2).

procent, medan den för fånggrödans och ogräsens del låg kring 60 procent. Det förekom således stora inom-fält skillnader med avseende på fånggrödornas och ogräsens biomassabildning.

Stor höståterväxt i engelskt rajgräs-vitklöver

Höståterväxten av engelskt rajgräs i blandning med vitklöver var i samma klass som återväxten av italienskt rajgräs (tabell 3). Med beaktande av dess ringa konkurrens med grödan och dess kraftiga biomassatillväxt på hösten framstår blandningen engelskt rajgräs-vitklöver som en idealisk fånggröda.

Då engelskt rajgräs i renbestånd bara nådde upp till drygt hälften av

den biomassatillväxt som italienskt rajgräs i renbestånd presterade, var det i synnerhet vitklöver som resulterade i den höga biomassabildning som samodlingen av engelskt rajgräs och vitklöver nådde.

Samma resonemang gäller också för samodlingen rödsvingel-vitklöver (tabell 3).

I samtliga fall avses den ovanjordiska biomassan. Den genomsnittliga variationskoefficienten av fånggrödornas återväxt var 51 procent.

Slutsatser

Engelskt rajgräs och vitklöver kombinerade en nisch tillvaro under kornets växttid med en kraftig biomassatillväxt i anslutning till huvudgrödans skörd. Enligt detta försök

framstår insädd av engelskt rajgräs och vitklöver i vårsäd som den idealiska fånggrödan.

Det bör dock beaktas att resultaten har påverkats av den aktuella jord- och årsmånen. Vidare bör observeras att mätningarna enbart omfattar den ovanjordiska biomassan; fånggrödornas nyttoeffekter beror dessutom också på deras bildning av rotbiomassa. De olika fånggrödorna har här testats i korn; i andra vårsådda spannmålsarter kan konkurrensförhållandena vara olikartade.

Det var väntat att olika arter skulle konkurrera med grödan i olika utsträckning. Försöket bekräftade ändå att insädda fånggrödor inte behöver föranleda någon skördeminskning i huvudgrödan, medan

Provtagning av fånggrödornas tillväxt under hösten (Bild 3).

de däremot konkurrerar med ogräs som kommer upp från frön.

Fånggrödans relativt låga biomassaproduktion under hösten förklaras av ett relativt sent vårbruk som i kombination med en ovanligt låg värmsomma under sommaren ledde till en sen tröskning av stråsåden.

Paul Riesinger

Skribenten är Agronomie- och forstdoktor och arbetar som lektor i växtodling vid Skuffis/Yrkeshögskolan Novia i Raseborg. Undersökningen genomfördes inom ramen för projektet Ravinne- ja energiategohokas maatila (Den närings- och energieffektiva lantgården). Projektet är gemensamt för alla åtta finländska yrkeshögskolor med naturbruksutbildning. Västankvarn Gård (Mikael Jern) har ställt försöksfältet till förfogande och Henry Morberg och Magnus Biström har etablerat försöket. Västankvarn försöksgård (NSL) har upplåtit apparatur och lokaler. Ida Qvarnström har deltagit vid provtagning och sortering. Resultaten kommer att analyseras ytterligare i Idas examensarbete.

Tabell 2. Biomassaproduktionen ovan jord i kornets degmognadsstadium i renbestånd av korn (noll-led) samt i korn tillsammans med olika fånggrödor. Grödans, fånggrödans och ogräsens andel anges i procent av den totala biomassan.

	Noll-led (ogräs)	I raj	I raj +rkl	I raj +pers	Tim +rkl	Ängs +rkl	E raj	E raj +vkl	E raj +rkl	Röds +vkl	Rkl
Biomassa, kg ts/ha	6269	6888	7286	7138	7668	6596	7005	7120	6345	6186	7087
Gröda, %	94,1	90,5	93,3	93,8	96,1	96,7	94,9	95,2	93,4	93,9	92,3
Fånggröda, %	0,0	7,7	4,9	4,8	2,3	1,4	3,2	3,2	4,4	2,6	2,7
Ogräs, %	5,9	1,8	1,8	1,4	1,6	1,9	2,0	1,6	2,2	3,5	5,0

I raj=italienskt rajgräs; rkl=rödklöver; pers=persisk klöver; tim=timotej; ängs=ängssvingel; e raj=engelskt rajgräs; vkl=vitklöver; röds=rödsvingel.

Tabell 3. Biomassaproduktionen ovan jord av ogräs (noll-led) samt olika fånggrödor 33 dygn efter att kornet hade tröskats.

	Noll-led (ogräs)	I raj	I raj +rkl	I raj +pers	Tim +rkl	Ängs +rkl	E raj	E raj +vkl	E raj +rkl	Röds +vkl	Rkl
Biomassa, kg ts/ha	256	982	951	797	511	357	561	1007	894	775	507

I raj=italienskt rajgräs; rkl=rödklöver; pers=persisk klöver; tim=timotej; ängs=ängssvingel; e raj=engelskt rajgräs; vkl=vitklöver; röds=rödsvingel.